

Karadabağ, O. M., Çelik, S. (2025). Kıbrıs sorunu özelinde Türk kamu diplomasisinde medya kullanımı.
Uluslararası Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi, 8(4), 467-482.

KIBRIS SORUNU ÖZELİNDE TÜRK KAMU DİPLOMASİSİNDE MEDYA KULLANIMI

Mehmet Oğulcan KARADABAĞ*
Sinem ÇELİK**

Öz: Türkiye Cumhuriyeti, birçok uluslararası meselede pratikte başarılar elde etmesine rağmen, teoride çoğu zaman eleştirilere maruz kalmıştır. Kazandığı zaferler ve yürüttüğü başarılı politikalar, kimi zaman ülkenin itibarını yükseltmek yerine uluslararası alanda imajını zedelemiştir. Bu durumun en belirgin örneklerinden biri Kıbrıs Sorunudur. 1974'te gerçekleştirilen Kıbrıs Barış Harekâtı, Türkiye'nin adadaki Türk toplumunu koruma amacı taşıyan stratejik bir hamlesi olmasına rağmen, uluslararası kamuoyunda ağır eleştirilere neden olmuş ve ülkeye karşı çeşitli ambargolar uygulanmıştır. Bu gelişmelerin ardından Türkiye, dış politikada bir dönüşüm sürecine girmiş ve uluslararası ilişkilerin imaj artırma diplomasisi olarak bilinen kamu diplomasisini etkin bir şekilde kullanmaya başlamıştır. Söz konusu sorun temelinde özellikle medya, kamu diplomasisinin en güçlü araçlarından biri olarak öne çıkmış ve Türkiye'nin uluslararası arenada kendisi hakkında ortaya atılan iddialara karşı sesini duyurmasını sağlamıştır. Türkiye, medya aracılığıyla Kıbrıs meselesindeki haklı gerekçelerini dünya kamuoyuna anlatmaya çalışmış, uluslararası algıyı yönetme çabalarına ağırlık vermiştir. Bu çalışma, Türkiye'nin Kıbrıs Sorunu bağlamında kamu diplomasisini nasıl şekillendirdiğini ve özellikle medya aracılığıyla uluslararası kamuoyunu nasıl yönlendirmeye çalıştığını incelemektedir. Çalışma özelinde, özellikle geleneksel ve dijital medya araçlarının kullanımı, Türkiye'nin söylem stratejileri ve kamu diplomasisinin bu süreçteki etkileri detaylı bir şekilde ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kamu Diplomasisi, Kıbrıs Sorunu, Medya, Türkiye.

MEDIA USE IN TURKISH PUBLIC DIPLOMACY WITH RESPECT TO THE CYPRUS ISSUE

Abstract: Although the Republic of Türkiye has achieved practical successes in many international issues, it has often been subjected to criticism in theory. Its victories and successful policies have sometimes damaged its image in the international arena instead of raising the country's reputation. One of the most prominent examples of this situation is the Cyprus Issue. Although the Cyprus Peace Operation in 1974 was a strategic move by Türkiye to protect the Turkish community on the island, it was heavily criticized by the international community and various embargoes were imposed against the country. Following these developments, Türkiye entered a transformation process in its foreign policy and started to use public diplomacy, known as the image-enhancing diplomacy of international relations, effectively. On the basis of the issue in question, especially the media came to the fore as one of the most powerful tools of public diplomacy and enabled Türkiye to make its voice heard against the allegations made against it in the international arena. Through the media, Türkiye has tried to explain its justifications in the

* Atatürk Üniversitesi, rkaradabag@hotmail.com

ORCID: 0009-0005-8442-6088

** Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi, sinem.tan@atauni.edu.tr

ORCID: 0000-0001-9072-7542

Cyprus issue to the world public opinion and has emphasized its efforts to manage international perception. This study examines how Türkiye has shaped its public diplomacy in the context of the Cyprus Issue and how it has tried to manipulate international public opinion, especially through the media. In particular, the use of traditional and digital media tools, Türkiye's discourse strategies and the effects of public diplomacy in this process are discussed in detail.

Keywords: *Public Diplomacy, Cyprus Issue, Media, Türkiye*

Türkiye Cumhuriyeti, kuruluşundan günümüze kadar geçen 102 yıllık süreçte çoğu kez dış meselelere, olaylara, çatışmalara doğrudan veya dolaylı olarak dâhil olmuştur. Bu dâhil oluş kimi zaman askeri, kimi zaman ise daha kâğıt üzerinde / diplomatik şekillerde gerçekleşmiştir. Mirasçısı olduğu Osmanlı İmparatorluğu'nun geniş etki alanı dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti, özellikle bu etki alanlarında boy göstermeye ve çeşitli politikalar uygulamaya çalışmıştır. Bu alanların belki de en önemlisi, Doğu Akdeniz'de Türkiye Cumhuriyeti'nin güvenliği açısından en kritik bölgelerden biri olan Kıbrıs Adasıdır. Kıbrıs Adası 1571 yılında Osmanlı İmparatorluğu'nun 11. padişahı olan II. Selim tarafından Osmanlı toprağı haline getirilmiştir. Bu fetih sonucunda Osmanlı İmparatorluğu fethettiğı diğer yerlerde uyguladığı gibi Kıbrıs Adasının da Türkleşmesi adına "İskân Politikasını" uygulamış, adaya büyük bir Türk göçü başlamış ve adanın Türkleşme süreci hızlanmıştır (Akgül, 2016, s. 14). Adaya Türk aileleri göç etmesine rağmen adanın tek halkı Türk halkı olmamış, büyük bir Rum nüfusu da adanın doğal nüfusu olarak hayatını sürdürmüştür. Bu süreç 16. yüzyıldan itibaren devam etmiştir. 20. yüzyıla gelindiğinde ise Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılması, İngiltere'nin bu bölgelerde güç kazanıp Kıbrıs'ı geçici olarak ele geçirmesi (Lozan Barış Antlaşmasında Kıbrıs Adası tamamen İngiltere'ye bırakılmıştır) ve sonrasında Kıbrıs Adasını Yunanistan'a bırakması, Kıbrıs'ta günümüze kadar devam eden sorunun başlamasına sebep olmuştur. Türkiye Cumhuriyeti'nin Kıbrıs Adasındaki sorunlara müdahil olmasıyla beraber ise adanın kaderi değişmeye başlamıştır.

Özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren adada Rum grupların saldırgan politikaları, Yunanistan'ın Kıbrıs üzerindeki etkisi, Yunan Megali İdeası, ENOSİS fikri, Türkiye'nin içişlerindeki sorunlar Kıbrıs Adasını bir karışıklığa itmiş ve adada bir kaos ortamının oluşmasına sebep olmuştur. 1963 yılının aralık ayında, Rumların kurmuş olduğu EOKA terör örgütü günümüzde "Kanlı Noel" olarak da bilinen, özellikle kadın ve çocukları hedef alan çeşitli saldırılar düzenlemiştir (Keser, 2011). EOKA terör örgütü, 1967 yılının sonbaharında Boğaziçi ve Geçitkale köylerinde yaşayan Türk halkına da ayrı ayrı saldırılarda bulunmuş ve katliamlara sebep olmuştur (Göktepe, 2015, s. 1408). Rum kesiminin bu kanlı eylemleri Türkiye'yi müdahale etmeye sevk etmiştir ve 1974 yılında Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs'a askeri müdahalede bulunmuştur. Türk Ordusu'nun müdahalesiyle adadaki silahlı çatışmalar son bulmuş ve Ada üzerinde diplomasi süreci başlamıştır. Birleşmiş Milletler Antlaşması'nın 2. madde 4. fıkrası gereğince devletlerin diğer devletler üzerinde kuvvet kullanması yasaklanmıştır (Altınar, 2009, s. 12). Ancak aynı antlaşmanın 51. maddesi gereğince Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs Adası üzerinde "Meşru Müdafaa" hakkını kullanmış ve adaya koruma sorumluluğu çerçevesinde müdahale etmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin Kıbrıs'a müdahalesi adada yaşayan Türk halkı için bir zafer ve kurtuluş olmuş olsa da Dünya'nın tepkisi bunun aksi yönünde olmuştur. NATO üyesi olmasına rağmen başta Amerika Birleşik Devletleri (ABD) olmak üzere NATO üyesi diğer ülkeler tarafından Türkiye'ye yaptırımlar uygulanmış ve Türkiye Cumhuriyeti'nin uluslararası alanda imajı büyük bir şekilde sarsılmıştır. Türkiye, itibarsızlaştırma çabalarına karşı geleneksel diplomasinin yetersiz olduğunu fark ederek kamu diplomasisini benimsemiştir. Türkiye, sahada kazandığı zaferin haklı gerekçelerini dünyaya duyurma ihtiyacı hissetmiş ve askeri çözümlerin yanı sıra, diğer devletler ve kamuoyları karşısında imajını güçlendiren daha uzlaşmacı bir yöntem olan kamu diplomasisini uygulamaya başlamıştır. Diğer bir deyişle, kamu diplomasisini kullanarak Kıbrıs üzerindeki haklı

sebeplerini dünyaya anlatmaya çalışmıştır. Kamu diplomasisini uygularken bu diplomasi türünün araçlarından verimli bir şekilde yararlanmaya çalışmış ve kamu diplomasisini geliştirmeyi amaçlamıştır.

Özellikle TRT, Anadolu Ajansı ve çeşitli basın kuruluşları, Türkiye'nin Kıbrıs konusundaki tezlerini dünya gündemine taşıyan önemli aktörler olmuştur. Bununla birlikte, yabancı basında Türkiye'nin tezlerini destekleyen yayınlar yapılması için diplomatik girişimlerde bulunulmuş, gazeteciler ve akademisyenler aracılığıyla uluslararası platformlarda Türkiye'nin bakış açısı anlatılmaya çalışılmıştır. 2000'li yıllarla birlikte dijital medyanın ve sosyal medyanın yükselişi, Türkiye'nin kamu diplomasisi araçlarını çeşitlendirmesine olanak tanımış ve devlet, sosyal medya platformları üzerinden doğrudan küresel kamuoyuna hitap etmeye başlamıştır. Bu çalışmada Türkiye Cumhuriyeti'nin Kıbrıs sorununu Dünyaya anlatmada ve Kıbrıs Barış Harekâtı sonrası kendisine yönelik eleştirilere, yanlış tutumlara, yaptırımlara karşı kendisini savunmada, imajını artırmada ve haklı sebeplerini dünyaya anlatmada kamu diplomasisinin en güçlü araçlarından biri olan medyayı nasıl kullandığı ve kullanmaya çalıştığı incelenmiştir. Ayrıca çalışma özelinde, Türkiye'nin medya yoluyla uluslararası algıyı nasıl etkilemeye çalıştığı, hangi stratejilerle kamu diplomasisini yürüttüğü ve bu süreçte ne gibi sonuçlar elde ettiği detaylı şekilde ele alınmıştır.

1. İmaj Artırıcı Diplomasi Çeşidi: Kamu Diplomasisi

Giderek değişen ve gelişen ülke ilişkilerinde çağa ayak uyduran ve diğer diplomasi çeşitleriyle kıyaslandığı zaman barışı, huzuru, karşılıklı etkileşimi daha çok teşvik eden diplomasi türü şüphesiz kamu diplomasisidir. Kamu diplomasisi, en basit tanımı ile kamudan kamuya yapılan, geleneksel diplomasiyi destekleyici bir rolü olan, yabancı halkların gönlünü kazanma ve o halkların gözünde itibarı yükseltmeye çalışma girişimidir. Bu tanım kamu diplomasisi ile geleneksel diplomasi arasındaki en temel farkı da ortaya koymaktadır. Kamu diplomasisi kavramı ilk kez Edmund Gullion tarafından kullanılmıştır. Edmund Gullion'a göre kamu diplomasisi, "dış politikaların düzenlenmesi ve yürütülmesi üzerindeki kamu tutumlarının etkilenmesini ele almaktadır" (Kocabıyık, 2019, s. 165). Hans Tuch'a göre ise Kamu Diplomasisi bir devletin kendi amaçlarını, çıkarlarını, kültürünü özümseyip sahip olduğu bu değerleri diğer devletlere yani dolayısıyla o devletlerin halklarına empoze edip anlatabilmesidir (Gürpınar, 2021, s. 449).

Kamu diplomasisi, en temel ve ayırıcı özelliğini aslında doğrudan kendi adında taşımaktadır. "Kamu" kelimesi kavramın özü açısından oldukça önemlidir. Çünkü anarşik uluslararası ortamda herhangi bir üst kontrol mekanizması olmadan, özgür ve çıkarları dâhilinde hareket eden egemen devletler, karşısındaki hedef devleti sahip olduğu kaynaklar ile kuşatabilir, yönetebilir veya tehdit edip etkisi altına alabilir, ancak yöneteceği veya etkileyeceği devletin en temel birimi olan o devletin halkını, yani kamuyu, sahip olduğu askeri/ekonomik kaynaklarla yönetse veya yönetmeyi denese dahi asla kendine bağlı, itaatkâr hale getiremeyecektir. Bu noktada devreye yabancı halkların kamusunu hedef kitle olarak gören kamu diplomasisi girmektedir. Kamu diplomasisi sahip olduğu araçlar ve yöntemler sayesinde yönetmek/etkilemek isteyen devletin yabancı kamu gözünde itibarının, çekiciliğinin artmasına, yabancı kamunun gözünde bir kurtarıcı rolüne sahip olmasına vasıta olacaktır. Kamu diplomasisinin kullanılması için devletlerin birbirini yönetme amacı şart değildir. En büyük şart diğer devletlerdeki halkı etkileyebilmektir.

Kamu diplomasisinin Cumhuriyet öncesi Türk tarihindeki en belirgin örneği Osmanlı İmparatorluğunun fethettiği bölgelerde uyguladığı "İstimalet Politikası" olmuştur. Bu politikayı yüzyıllar boyunca başarıyla ve titizlikle uygulayan Osmanlı İmparatorluğu, zayıfladığı veya istikrarsızlaştığı dönemlerde bile, örneğin Fetret Devri, İstimalet Politikası sayesinde yabancı halkın tepkisi/isyanı ile karşılaşmamıştır. Osmanlı İmparatorluğu, İstimalet

Politikasının ana unsuru olan hoşgörü, kendine bağlama, kalp kazanma unsurları sayesinde bütünlüğünü devam ettirebilmiştir (Kocabıyık, 2019, s. 172). Kamu diplomasisinin tarihte bu çeşit örnekleri mevcuttur. Tarihi çok eskiye dayansa da Kamu Diplomasisi modern anlamda ilk olarak 20. yüzyılda disiplinize edilmeye başlanmış ve Joseph Nye tarafından genel çerçevesi ve içeriği belirtilmiştir.

Joseph Nye, kamu diplomasisini “Yumuşak Güç”ün bir unsuru olarak tanımlar. Realist bir çerçeveden incelendiği zaman devletler için asıl odağın askeri güç, nükleer kapasite olduğu aşîkârdır. Joseph Nye bu görüşün içeriğinden önemli ölçüde ayrışan bir iddiayı ortaya atmıştır. Joseph Nye için devletlerin sadece askeri yani “Sert Gücü” yoktur, aynı zamanda devletlerin “Yumuşak Gücü” de vardır. Nye için sert güç, havuç ve sopa ikilisine benzer. Çıkarlar çatıştığı zaman devletler bu sopayı yani sert gücü kullanmaya meyillidir. Devletlerin bu yolu seçmesi barış ve huzur ortamını bozacağından alternatif bir güce olan ihtiyaç daha da artacaktır. Bu güç; tehdidi, zorlamayı içermeyen, kitle imhasını teşvik etmeyen tam tersi şekilde gönülleri kazanma ve itibarı yükseltme amacı olan, devletlerin “cezbedici” gücü olan “Yumuşak Güçtür” (Nye, 2004) Yumuşak gücün temel aracı ise kamu diplomasisidir. Nicholas J. Cull ise kamu diplomasisinin, yumuşak gücün devreye alınmış, eylemsel hale gelmiş hali olduğunu iddia etmektedir (Şahin-Çevik, 2015, s. 5). Bir ülke yumuşak gücü uygulamaya koymuş ise kamu diplomasisi yapmaya başlamış demektir. İbrahim Kalın’a göre ise yumuşak güç ikna edici ve inandırıcı olmalıdır, yumuşak güç karşı tarafı ikna edebildiği ve sunduğu argümanlar ile gerçekleştirdiği eylemlerin meşru olduğuna inandırabildiği seviyede başarılıdır (Baritci-Aydeniz, 2019, s. 1555).

2. Kamu Diplomasisinin Bir Aracı Olarak Medya

Kamu diplomasisi, diğer diplomasi çeşitleri gibi birçok araca sahiptir. Bu araçlar diplomasiye en iyi şekilde hizmet eder ve diplomasiyi güçlendirir. Kamu diplomasisinin en evrensel aracı olarak medyayı görmek mümkündür. Medya sözlük anlamı ile “iletişim ortamı, iletişim araçları” anlamını taşımaktadır (Türk Dil Kurumu Sözlükleri, 2025). Teknolojinin gelişimiyle beraber medyanın da zamanla geliştiği ve evrenselleştiği görülmektedir. Medya sayesinde bir bölgede olan olay binlerce kilometre öteye ulaşp oradaki insanları bilgilendirebilmektedir (Baritci-Aydeniz, 2019, s. 1556). Radyo ve televizyonun icadı ile insanlar dünyadan anlık bilgilere sahip olmuş, internetin ve sosyal medyanın gelişmesiyle de bu olaylara anlık tepkiler verebilme imkânına sahip olmuşlardır.

Günümüzde kamu diplomasisinin en önemli ve güçlü aracı şüphesiz ki medyadır. Medya sayesinde büyük kitleler etkilenip kendi tarafına çekilebilir. Yeni bir algı, medya araçları sayesinde çok daha kolay bir şekilde oluşturulur ve sahip olunan fikirler karşı tarafa çok daha hızlı ve kolay bir şekilde dayatılabilir. Medya sayesinde etkilenmek istenilen hedef kitle çok daha hızlı ve kolay bir şekilde belirlenir ve hedef kitlenin algısını değiştirebilmek için gereken adımlar atılabilir. Kamu diplomasisi bazında ise medya, geleneksel medyanın yansira daha modern bir medya şekli olan dijital medya ile daha etkili bir şekilde yürütülür. Günümüzde milyarlarca insan medyaya dijital araçlar ve internet sayesinde ulaşmaktadır. Bir ülkede kamu diplomasisi faaliyeti yürüten bir devlet yaptığı bu faaliyetleri dijital medya sayesinde hem o ülkede yaşayan insanlara hem kendi ülkesindeki halka hem de tüm dünyaya iletme şansına erişir.

Kamu diplomasisi uygulayıcı kişiler veya kurumların sahip olduğu sosyal medya hesapları milyonlarca yerli ve yabancı insan tarafından anlık olarak takip edilebilmekte ve yapılan faaliyetlerin ulaştığı hedef kitle tespiti daha hızlı ve kolay bir şekilde yapılabilmektedir. İletişim yükseldiği ve geliştiği sürece kamu diplomasisi faaliyetleri de aynı doğrultuda gelişip yükselecektir. Geleneksel medya da dijital medya kadar kamu diplomasisine hizmet eder. Özellikle kamu diplomasisi uygulayıcılarının çıkaracağı dergiler, yayınlar, belgeseller, diziler ve sinema filmleri sayesinde hedef kitle üzerinde çok daha kolay

bir şekilde etki oluşturulabilir. Bilindiği üzere, bir ülkenin dış basında nasıl anıldığı önemlidir. Dış basında iyi anılan ve tanıtımı profesyonel bir şekilde yapılan ülke imajını ve itibarını artırır, bu artan imaj ve itibar o ülkeye turist, öğrenci, yatırım gibi çeşitli kaynakları sağlayacaktır. Bu sebeple kamu diplomasisi uygulayacak olan ülke hedef ülkenin dilinde yayınlar yapıp, kendi amacını karşı tarafa, kendi dillerinde anlatmalıdır.

3. Türkiye Cumhuriyeti'nin Kamu Diplomasisi Tarihi

Türkiye Cumhuriyeti, mirasını devraldığı Osmanlı İmparatorluğu'nun geçmişte yönettiği bazı bölgelerle sınır birliğini kaybetmiş olsa da kamu diplomasisi sayesinde bu bölgeler üzerindeki etkisini hâlâ devam ettirmektedir. Özellikle Balkanlar, Afrika ve Orta Asya bu bölgelerin başında gelmektedir. Kamu diplomasisi tanımı gereği halktan halka yapılan bir diplomasi çeşididir ancak Türkiye Cumhuriyeti gibi ülkelerde halkın kaynakları ve yetkileri sınırlı olduğu ve kaynakların büyük çoğunluğu devlet kurumlarına ait olduğu için Türkiye Cumhuriyeti kamu diplomasisini devletten kamuya olacak şekilde uygular. Bunu ise kamu diplomasisi kurumları vasıtasıyla yapar.

Modern Türk Kamu Diplomasisi tarihini Osmanlı'nın son dönemleri ile başlatabiliriz. Avrupa'da yaşanan kıtlık ve hastalıklardan dolayı Osmanlı Padişahları bu sorunların olduğu yerlere gıda, ilaç, para yardımlarında bulunmuş ve Osmanlı halkı ile yabancı halklar arasında bir bağ oluşmasını sağlamışlardır. Bu tip insani yardımların dışında askeri olarak da Osmanlı İmparatorluğu tarafından desteklenen Avrupa Devletleri, Osmanlı İmparatorluğu'na hoşgörü ve sevgilerini göstermek adına eylemlerde bulunmuşlardır. Avrupa'da Türk köyleri ve mahalleleri kurulmuş, bölgesel futbol takımlarına ay ve yıldız armaları eklemişlerdir. Osmanlı denizcisi Barbaros Hayreddin Paşa'nın yardımlarından etkilenen Hollandalı mimar Willem van der Helm yaptırdığı konağa bir heykel ekletmiş ve bu heykelin altına Barbaros Hayreddin Paşaya ithafen "Altın Türk" yazısı yazdırmıştır (Kültürenvanteri.com). İmparatorluğun son dönemlerinde özellikle Batıdaki gelişmelerden ve İmparatorluğun geri kalmasından dolayı çeşitli reformlara giden Osmanlı Padişahları, bireysel olarak diğer devletlerin halklarıyla temasa geçmiş bağ kurmuş, çeşitli yardımlar yapmış olsalar da Osmanlı İmparatorluğu'nda da kamu diplomasisini uygulayacak, yönetecek bir kuruma ihtiyaç duyulmuş ve Maarif-i Umumiye Nezareti'ne bağlı olarak Matbuat ve İstihbarat Müdüriyet-i Umumiyesi kurulmuştur. 1862 yılında kurulan Matbuat ve İstihbarat Müdüriyet-i Umumiyesi, 1920 yılında Mustafa Kemal Atatürk'ün girişimleri ile Matbuat Müdürlüğü'ne dönüştürülmüş ve 1923 yılından sonra yeni kurulmuş olan Türkiye Cumhuriyeti'nin Kamu Diplomasi uygulayıcı kurumlarından biri olmuştur (Atatürk Ansiklopedisi, 2024). Türkiye Cumhuriyeti'nin kamu diplomasisi kurumları, Cumhuriyet kurulmadan önce tesis edilmeye ve faaliyet göstermeye başlamıştır. Bu konuda Türkiye Cumhuriyeti'nin günümüzde de faaliyet gösteren ve kurulduğu dönemde Millî Mücadeleyi Türk halkına ve dolaylı olarak yabancı halklara da duyurmak, yanlış bilgileri düzeltmek ve halkları bilinçlendirmek adına Anadolu Ajansı 1920'de kurulmuştur. Anadolu Ajansı kurulduğu günden günümüze kadar geçen süreçte Türkiye Cumhuriyeti'nin müdahili olduğu her konu hakkında faaliyetler yürütmüş, Türkiye Cumhuriyeti'nin çıkarlarını, amaçlarını, hedeflerini Dünyaya tanıtmada önemli bir rol üstlenmiştir. Türkçe dışında 13 dilde yayın yapan Anadolu Ajansı, Türkiye Cumhuriyeti'nin Dünyaya açılan önemli bir kapısı haline gelmiştir (Önder, 2023, s. 15).

1926 yılına gelindiğinde ise yine Mustafa Kemal Atatürk'ün girişimleriyle "Karadeniz Vapuru" hazırlanmıştır. Karadeniz Vapuru, Türkiye Cumhuriyeti'nin sahip olduğu güzellikleri içeren bir mobil sergi haline getirilmiş ve liman ziyareti yaptığı ülkelere Türkiye Cumhuriyeti'ni tanıtmıştır (Kıbrıs Türk Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma, 2024). Büyük ve yıkıcı bir savaş yaşamış ve temellerini yeni atmış genç bir Cumhuriyet'in, kendisini geçmişte savaşmış olduğu milletlere karşı tanıtabilmesi ve özellikle Anadolu'nun sahip olduğu

imkânlarla Avrupa'dan geride olmadığını bir göstergesi olarak Karadeniz Vapuru erken cumhuriyet döneminin en önemli projelerinden biri olmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti kuruluşundan günümüze kadar geçen 102 yıllık süreçte Anadolu Ajansı, Matbuat Müdürlüğü gibi birçok kurum ve kuruluş ile kamu diplomasisi faaliyeti yürütmeyi başarmıştır. 20. yüzyılın son çeyreğinde kurulan sivil toplum kuruluşları, dernekler, organizasyonlar sayesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin kamu diplomasisi bugün çeşitli ülkelerde daha işlevsel bir şekilde uygulanmaktadır. Kalkınma alanında Türkiye İş birliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA), kültür alanında Yunus Emre Enstitüsü (YEE), uluslararası insani yardım alanında Kızılay, eğitim alanında Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) ve Maarif Vakfı faaliyet göstermektedir (Kılıçoğlu-Yılmaz, 2017, s. 121). Türk Hava Yolları (THY), Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD), Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), Kültür ve Turizm Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT), İletişim Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığı gibi kurumlar günümüz Türkiye Cumhuriyeti'nin diğer kamu diplomasisi uygulayıcı kurumlarıdır (Köksoy, 2015, s. 52). Türkiye Cumhuriyeti'nin çıkarı ve tarihi bağı olan her yerde bu kurum ve kuruluşları görmek mümkündür. Bu kurumların dışında Türkiye Cumhuriyeti'nin sert gücünü oluşturan Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) de dünyanın çeşitli çatışma bölgelerinde hem koruma görevleri yürütmekte hem de insani yardımları sayesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin kamu diplomasisine katkıda bulunmaktadır; Afganistan, Bosna, Kosova, Irak, Suriye bu bölgelerin başında gelmektedir (Doğan, 2014, s. 74). Türkiye Cumhuriyeti, kamu diplomasisi uygulayıcı kurumları dışında sahip olduğu diziler, sinema filmleri, sanatçılar ve bilim adamları sayesinde de dünyanın dört bir yanında "Türkiye" adını duyurabilmektedir. Türk dizileri onlarca ülkeye ihraç edilmekte bu diziler sayesinde Türk kültürü yabancı halklara tanıtılmaktadır. Uluslararası organizasyonlara katılan ve ödül kazanan sanatçıları da Türkiye Cumhuriyeti'nin kamu diplomasisinin gelişimine önemli şekilde hizmet etmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti yukarıda belirtilen kurumları ve sahip olduğu diğer kamu diplomasisi aktörleri sayesinde etki alanı olan her yerde boy göstermektedir. Türkiye Cumhuriyeti bu faaliyetleri o bölgelerde itibarını güçlendirmek, imajını yüceltmek ve kendisine yöneltilen suçlamalara, eleştirilere cevap vermek için gerçekleştirmektedir. Türkiye Cumhuriyeti geçmişte dâhil olduğu olaylar sebebiyle günümüzde hala çeşitli eleştirilere maruz kalmakta, birtakım suçlamaların öznesi olmakta ve tüm bunlardan ötürü bazı yaptırımlarla karşı karşıya kalmaktadır. Bu yaptırım ve suçlamaların en dikkat çekeninin 1974 yılında Türkiye Cumhuriyeti'nin Kıbrıs Adasında Rum grup ve çetelerin katlettiği Türk halkını kurtarmak için "zorunlu olarak" gerçekleştirdiği Kıbrıs Barış Harekâtından sonra geldiği söylenebilir.

4. Türk Kamu Diplomasi Aracı: Türk Medyası

Türkiye Cumhuriyeti, henüz milli mücadele döneminde ve Cumhuriyet formunu almadan çok önce medya ile tanışmıştır. Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinde resmi (Takvim-i Vekayi) ve özel birçok gazete çıkarılmış ve kamuoyunun bilgilendirilmesi amaçlanmıştır. Bu gazeteler Muhbir, Hürriyet, İbret, Yen, Gazete, Tercüman-ı Ahval gibi gazetelerdir (Güner, 1998, s. 89). Bu gazeteler ve Matbuat İdaresi tarafından çıkarılan bazı gazeteler Avrupa'da istihbarat amacıyla da kullanılmıştır. Millî Mücadele dönemi geldiği zaman gazetelerin amacında bir değişim yaşanmış ve yeni çıkarılan gazeteler sadece Türk Halkını bilgilendirmeyi amaçlamamış aynı zamanda yabancı halkları da Millî Mücadele'nin amacı ve gerekçesi hakkında bilgilendirmeyi hedeflemiştir. İletişim, özellikle savaş dönemlerinde savaşan taraflar için olmazsa olmazdır. Yapılacak operasyonlar bu iletişim veya istihbarat sayesinde yapılır. Muhabere olmadan muharebe olmaz. Bu mottounun da farkında olan Millî Mücadele'nin karar vericileri, bu iletişim eksikliğini gidermek, kamuyu bilgilendirmek, Millî Mücadele döneminde basını ve medyayı geliştirmek ve ulusun sesini

daha uzaklara duyurabilmek için Anadolu Ajansı'nı kurmuştur. Anadolu Ajansı'nın bir diğer amacı ise ülke topraklarında faaliyet gösteren ve işgalciler lehine propaganda yapan "Havas Reuter" isimli ajansın faaliyetlerine bir cevap vermektir (Bengi, 2012, s. 301). Anadolu Ajansı ve diğer gazeteler Millî Mücadele döneminde etkin faaliyetler yürütmüş ve bu Mücadele'nin bir kurtuluş mücadelesi olduğunu, Türk halkının savaştan değil barıştan yana olduğunu dünyaya duyurmuşlardır. Millî Mücadele'den günümüze kadar geçen süreçte Anadolu Ajansı faaliyetlerine devam etmiş ve Türkiye Cumhuriyeti'nin dâhil olduğu her meseleden sonra gereken medya kaynaklı faaliyetleri gerçekleştirmiştir.

Zamanla gelişen ve değişen dünyaya ayak uyduran Türkiye Cumhuriyeti, radyo ve televizyon gibi diğer medya araçlarına da kavuşmuş ve diplomasi ve kamuoyu faaliyetlerinde bu araçlardan sıklıkla yararlanmıştır. Özellikle TRT'nin kurulmasının ardından Türkiye Cumhuriyeti daha fazla insana ulaşmış ve gittiği yolu insanlara anlatmaya çalışmıştır. TRT'nin radyo ve televizyon yayınlarına başlaması Türkiye Cumhuriyeti'nin rol oynadığı her bölgede gerçekleştirdiği faaliyetlerini anlık ve objektif olarak yansıtmasına vesile olmuştur. TRT, kurulduğu ilk yıllarda ülke gündemiyle daha çok ilgilenmiş, haberler, programlar, belgeseller, diziler, kültür ve sanat aktiviteleri yapmış olsa da günümüzde TRT World, TRT Avaz, TRT Arabi, TRT Kürdi gibi yan kanalları aracılığıyla etki alanı olan bölgelere ve uluslararası alana açılmış, Türkiye Cumhuriyeti'nin yabancı uluslar üzerindeki sesi olmuştur (Güner, 2021, s. 154-160).

Türkiye Cumhuriyeti, medya bazında kamu diplomasisini sadece TRT ve Anadolu Ajansı üzerinden yapmamıştır. Bu kurumlar Türkiye Cumhuriyeti'ne bağlı resmi kuruluşlardır. Bu kurumların dışında diziler, sinema filmleri ve belgeseller çeken yapımcı ve yönetmenler de Türkiye Cumhuriyeti'nin kamu diplomasisine büyük hizmetlerde bulunmuşlardır. Günümüzde özellikle Türk tarihini anlatan Türk dizileri, dünyada büyük bir rağbet görmüş bu diziler onlarca ülkeye ihraç edilmiş ve o ülkelerin dilinde yayınlanmışlardır. O ülkenin dilinde yayınlanmış olmalarına rağmen dizilerin Türkçe versiyonları sayesinde, dizilerin izlendiği bölgelerde Türkçeye rağbet artmış ve Türkçenin öğrenilmesi yaygınlaşmıştır. Aynı durum sinema filmleri için de geçerlidir. Özellikle tarihi konuları ele alan ve başarılı oyunculara yer veren filmler, uluslararası etkinliklerde ödül kazanmış ve Türk kültürünün yayılmasında yardımcı olmuştur.

Günümüzde ise Türkiye Cumhuriyeti'nin elinin en güçlü olduğu medya alanı dijital medyadır. Diğer devletlerde olduğu gibi Türkiye Cumhuriyeti de 21. yüzyılın gerektirdiği şekilde dijitalleşmeye ve güncellenmeye gereken yatırımları yapmaktadır. Özellikle Türk siyasetçilerinin sosyal medyayı etkili bir şekilde kullanması, devamlı aktif olması ve milyonlarca takipçiye sahip olması sayesinde herhangi bir konu üzerindeki fikirlerini, politikalarını veya eylemlerini çok daha hızlı bir şekilde duyurup insanları kendi fikri çerçevesinde yönlendirebilmektedir. Siyasetçilerin kendi ana dilleri dışında yabancı dillerde de paylaşım yapmaları, müttefik devletlerin özel ve kötü günlerinde yanlarında olduklarına dair paylaşımları kamu diplomasisinin özüne hizmet eden ve kamu diplomasisini olumlu yönde geliştiren hareketlerdir. Özellikle düzgün ve diplomatik dille yazılmış mesajlar veya gönderiler yabancı kamuların gözünde o siyasetçinin ve dolayısıyla o ülkenin imajı için artı bir puan olacaktır. Günümüzde Türkiye Cumhuriyeti'nin ana kamu diplomasi kurumları olan T.C. İletişim Başkanlığı ve T.C. Dışişleri Bakanlığı, X, Instagram, Facebook, Youtube gibi birçok sosyal medya platformunda yerli ve yabancı milyonlarca takipçiye sahiptir. Takipçi sayılarının ve gönderilere gelen etkileşimin sayısının bu denli yüksek olması Türk Kamu Diplomasisi uygulayıcılarının medyayı ne denli etkili ve aktif olarak kullandıklarının ve bu hesaplar sayesinde siyasal imajlarını geliştirip Türkiye Cumhuriyeti'ni uluslararası alanda ön plana çıkardığının göstergesidir (Keskin-Sönmez, 2015, ss. 348-349).

Kişi/Kurum	Toplam Takipçi Sayısı (Temmuz 2025 itibariyle)	Paylaşım Yaptıkları Sosyal Medya Platformları
T.C.Dışişleri Bakanlığı	~2.6 Milyon	X,Instagram,Youtube,Facebook
T.C. İletişim Başkanlığı	~3 Milyon	X,Instagram,Youtube,Facebook
Hakan Fidan	~1.1 Milyon	X,Youtube
Fahrettin Altun	~ 1.6 Milyon	X, Instagram
TİKA	~410 Bin	X,Instagram,Youtube,Facebook
YTB	~460 Bin	X,Instagram,Youtube,Facebook
TRT World	~19.2 Milyon	X,Instagram,Youtube,Facebook
Anadolu Ajansı	~11 Milyon	X,Instagram,Youtube,Facebook

Tablo 1.Kamu Diplomasisinde etkili olan Kurum/Kişilerin sosyal medya takipçi sayıları.

Günümüzde Türkiye Cumhuriyeti, özellikle bölgesinde yaşanan ihtilaflı meseleleri kamuoyuna aktarmak ve olası yanlış anlamaları gidermek amacıyla medyayı etkin bir şekilde kullanmaktadır. Sahip olduğu geniş arşiv kaynakları ve gelişmiş medya ağları sayesinde, söz konusu sorunlardaki meşru tezlerini ulusal ve uluslararası kamuoyuna sunma konusunda önemli bir avantaja sahiptir. Tarihsel süreçte karşılaştığı ve hâlen devam eden bazı sorunlar, Türk medyasının temel gündem konuları arasında yer almaktadır. Bu bağlamda, Kıbrıs Sorunu, Türk medyasının en çok üzerinde durduğu meselelerden biri olarak öne çıkmaktadır.

5. Kıbrıs Sorunu ve Türkiye Cumhuriyeti'nin Kıbrıs Sorununa Müdahalesi

Akdeniz'in üçüncü Doğu Akdeniz'in ise en büyük adası olan Kıbrıs Adası, konumu gereği hem Türkiye hem de Yunanistan için büyük önem arz etmektedir. Akdeniz'in ortasında iki ülke için de doğal bir uçak gemisi rolünde olan Kıbrıs Adası, Türkiye Cumhuriyeti ve Yunanistan'ın etki alanlarını genişleten en önemli kara parçasıdır. Ada, Türkiye Cumhuriyeti'ne 70 km, Yunanistan'ın Girit Adasına ise 550 km uzaklıkta bulunur (Koday, 1998, s. 421). Kıbrıs Adasında ilk olaylar 1950'li yıllarda patlak vermeye başlamıştır. ENOSİS (Yunanistan ile birleşme fikri) fikrine derinlemesine bağlı olan ve adada nüfus olarak çoğunluğu elinde bulunduran Rumlardan dolayı Yunanistan, Birleşmiş Milletlere giderek adada self-determinasyon (kendi kaderini tayin) hakkı talep etmiştir (Yiğit, 2023, s. 994). Bu durum üzerine daha önce adada İngiltere'nin Kıbrıs üzerindeki idaresinden dolayı Türkiye'nin bir sorunu olmadığını iddia eden Türk hükümeti Kıbrıs Adasıyla ilgili politikalar oluşturma çabasına girmiş ve "Taksim" politikasını geliştirmeye başlamıştır (Gülmez, 2020, s. 746-747). Taksim politikası, Enosis'in Türkiye'deki karşılığıdır. Kıbrıs'ın Türkiye'ye katılmasını içerir. Birleşmiş Milletler'den beklediği yanıt alamayan Yunanistan adadaki sorunları diplomatik yollarla çözemeyeceğini düşünmüş ve adada bir terör örgütü kurmuştur. Bu terör örgütü Albay George Grivas tarafından kurulmuş ve başpiskoposluğunu ise Makarios üstlenmiştir (Yücel, 2021, s. 51).

EOKA Örgütü, Yunanistan'dan aldığı destek ile Kıbrıs Adasında terör eylemleri yürütmeye başlamış ve özellikle Türklerin yoğunlukla yaşadığı bölgelerde bu eylemleri gerçekleştirmiştir. Adadaki Türk halkı ise Türk Mukavemet Teşkilatı'nı kurmuş ve EOKA terör örgütünün saldırılarına karşı silahlı direnişe başlamıştır. Türk Mukavemet Teşkilatı'nı destekleyen Türkiye Cumhuriyeti "Kıbrıs Türk'tür" teziyle beraber, Kıbrıs Adası üzerinde söz hakkına sahip olduğunu dünyaya duyurmuştur. Bu gelişmelerden sonra İngiltere'nin Kıbrıs meselesi üzerine Londra Konferansı'na Yunanistan'ın yanında Türkiye'yi davet etmesi de Türkiye Cumhuriyeti'nin Ada üzerinde söz hakkı olduğuna dair pekiştirici bir gelişme olmuştur. Diplomatik alanda adımlar atılmış olmasına rağmen bu ortam EOKA terör örgütünün saldırılarının devam etmesi üzerine Türkiye Cumhuriyeti 6 Nisan 1955 tarihinde Yunanistan'a nota vermiş ve saldırıların durdurulmasını istemiştir (Balyemez, 2021, s. 260).

1963 yılının aralık ayında EOKA örgütü Türklerin çoğunlukta olduğu bölgelere saldırılar düzenlemiş ve kadın çocuk ayırt etmeden sivilleri katletmiştir. Bu saldırı tarihe "Kanlı Noel" olarak geçmiştir. Saldırılarda özellikle Kıbrıs'ta yaşayan askerler ve aileleri hedef alınmıştır. Bu saldırılardan 4 yıl sonra EOKA terör örgütü bu sefer Türk köylerine

saldırılarda bulunmuş ve sivilleri katletmiştir. Bu terör saldırılarının artarak devam etmesi ve adada yaşayan Türk halkının zor duruma düşmesi Türkiye Cumhuriyeti’ni müdahale etmeye sevk etmiş ve beklenen müdahale 1974 yılının temmuz ayında gerçekleşmiştir. 15 Temmuz 1974 tarihinde Yunanistan’da gerçekleşen darbenin ardından yeni Yunan hükümeti Kıbrıs Adası’nı Yunanistan’a katmak için girimlerde bulununca, Türk Silahlı Kuvvetleri gereken hazırlıkları tamamladıktan sonra 20 Temmuz 1974 sabahı adaya havadan ve denizden çıkarma yapmıştır (Tarakçı, 2010, s. 131). Harekât sonucunda Kıbrıs Adasındaki silahlı çatışmalar sona ermiş ve diplomasi süreci başlamıştır. 1983 yılına gelindiğinde ise bağımsız bir devlet olan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kurulmuştur.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin (KKTC) ilanı, adadaki silahlı çatışmalara son vermiş olsa da Kıbrıs Sorunu’nu nihai olarak çözüme kavuşturmamıştır. Türkiye, Kıbrıs Barış Harekâtı sonrasında başta NATO üyesi ülkeler ve Avrupa’daki müttefikleri olmak üzere uluslararası kamuoyundan sert eleştirilere maruz kalmış ve çeşitli ekonomik, siyasi ve askeri yaptırımlarla karşılaşmıştır. Özellikle Batılı ülkeler, Türkiye’nin gerçekleştirdiği askeri müdahaleyi uluslararası hukuka aykırı olarak değerlendirmiş ve bu durumu Türkiye’nin bölgedeki diplomatik konumunu zayıflatıcı bir unsur olarak görmüştür.

Her ne kadar Kıbrıs Barış Harekâtı Türkiye açısından askeri anlamda bir başarı olarak kabul edilse bile, uluslararası arenada bu durumun Türkiye lehine olumlu bir imaj oluşturduğu söylenemez. Aksine, harekât sonrası Türkiye’nin küresel düzeyde diplomatik yalnızlaşma sürecine girdiği, ekonomik ambargolarla karşı karşıya kaldığı ve uluslararası alanda itibar kaybına uğradığı görülmektedir. Bu gelişmeler, Türkiye’nin dış politika stratejilerini yeniden gözden geçirmesine neden olmuş ve özellikle Batı ile ilişkilerinde yeni bir dönemin başlamasına yol açmıştır. Kıbrıs meselesi, bu bağlamda yalnızca bölgesel bir ihtilaf olmanın ötesine geçmiş, Türkiye’nin uluslararası ilişkilerinde uzun vadeli etkiler yaratan bir faktör haline gelmiştir.

6. Harekât Sonrası Türkiye Cumhuriyeti’ne Gelen Tepkiler, Eleştiriler ve Yaptırımlar

Kıbrıs Barış Harekâtını yürüttüğü dönemde güçlü bir savunma sanayisi olmayan ve mühimmat ve askeri araç konusunda batıya bağımlı olan Türkiye Cumhuriyeti, başta ABD olmak üzere NATO ülkelerinden gelen silah ambargosuna maruz kalmıştır. Türkiye Cumhuriyeti’ne ihraç ettiği silahları sadece savunma amacıyla verdiğini iddia eden ABD, barış harekâtı kendi üretimi silahlar ile yapıldığı için Türkiye Cumhuriyeti ile askeri ilişkilerini askıya almış ve Türkiye’ye silah ihracatını durdurmuştur. Türkiye Cumhuriyeti ise bu tutuma karşı ABD ile yapılan savunma antlaşmasını yürürlükten kaldırdığını ve Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yer alan ve kullanım yetkisi ABD’ye ait olan üslerin denetiminin Türk Silahlı Kuvvetlerine geçeceğini açıklamıştır. Bu karar üzerine duran ilişkiler hareket kazanmış olsa da silah ambargosu devam etmiştir (Dolanbay, 2019, s. 856). ABD’nin uyguladığı ambargo nedeniyle NATO sorgulanmış ve NATO’dan çıkma durumu tartışılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti’ne tepki sadece ABD tarafından gelmemiştir. Kıbrıs meselesinin diğer tarafı olan Yunanistan ve Rumlar da Türkiye Cumhuriyeti’ni harekâttan dolayı eleştirmiş ve Türkiye Cumhuriyeti’ni adada “İşgalci” olarak nitelendirmişlerdir. Yunanistan 1981 yılında Avrupa Birliği (AB) üyesi bir ülke haline geldiği için diğer AB üyesi ülkeleri de kendi çıkarları doğrultusunda etkilemeyi başarmış ve Türkiye Cumhuriyeti’nin aleyhinde hareket etmiştir. Yunanistan’ın Türkiye aleyhine olan girişimleri diğer AB ülkelerinin de Türkiye Cumhuriyeti’ni adada işgalci olarak görmesine sebep olmuştur. Ayrıca her ne kadar bağımsız Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kurulmuş olsa da bu kuruluş “de facto” olarak kalmış, Türkiye Cumhuriyeti dışında hiçbir devlet Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ni resmi olarak (de jure) tanımamıştır. AB’nin kurulduğu günden itibaren Birliğe üye olma istekliliğini sürdüren Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan ve Rum yönetiminin Birlik ülkelerine baskısı ve lobi faaliyetleri sebebiyle AB üyeliği konusunda da engellenmiştir. Türkiye Cumhuriyeti,

Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'ni (GKRY) resmi olarak tanımadığı için hem GKRY hem de Yunanistan tarafından Türkiye Cumhuriyeti'nin Birliğe katılması veto edilmiştir (Öksüz-Budak, 2022, s. 446).

Türkiye Cumhuriyeti yapmak zorunda olduğu bir harekâttan dolayı özellikle “müttefik” olarak adlandırdığı çoğu devlet tarafından yaptırımlara ve ambargolara maruz kalmıştır. Bu yaptırımlar Türkiye Cumhuriyeti'ni ekonomik ve askeri anlamda oldukça kısıtlamış ve zor duruma sokmuştur. Türk ekonomisi o dönemde doğrudan batı eksenli olduğu için ekonomi krize sürüklenmiş, kaynak sıkıntısı yaşanmıştır. Henüz bir savunma sanayisi olmayan Türkiye Cumhuriyeti ciddi bir lojistik sorunuyla karşı karşıya kalmış ve Türk ordusunun modernizasyon süreci durmuştur. Bunun üzerine Türkiye Cumhuriyeti siyasal olarak çalkantılı bir sürece girmiş ve harekâttan 6 yıl sonra Türkiye'de ordu yönetime darbe ile el koymuştur. Bu darbe uluslararası alanda zaten oldukça eleştirilen ve yaptırımlara maruz kalan Türkiye Cumhuriyeti'nin imajını daha da sarsmıştır.

7. Kıbrıs Sorununda Kamu Diplomasisi Tercihi

Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs Barış Harekâtından sonra uzun yıllar boyunca uluslararası alanda oldukça yalnız kalmış ve sahip olduğu sorunun ardındaki gerçekleri anlatmak için yeni müttefiklere ihtiyaç duymuştur. Kaynak konusunda sıkıntı çeken ve geleneksel diplomasinin istediği sonucu vermeyeceğini anlayan Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs sorununun çözümünde kamu diplomasisi kartını kullanmayı tercih etmiştir. Batı ile olan mesafesini giderek artıran Türkiye Cumhuriyeti, Osmanlı İmparatorluğu'ndan miras kalan tarihi ve kültürel bağlarını kullanarak etkisini sürdürdüğü Orta Asya, Balkanlar ve Afrika gibi bölgelerde yeni müttefikler arayışına girmiştir. Hem Kıbrıs konusunda hem de Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi üyeliği konusunda desteğe ihtiyacı olan Türkiye Cumhuriyeti, bu desteğin Afrika kıtasından ve diğer hedef bölgelerden geleceği ümidinde olmuştur. Ekonomik bir kriz içinde olmasına rağmen Afrika'daki gelişmemiş ülkelere yardımda bulunma amacı ile 20 milyon dolar kaynak ayıran Türkiye Cumhuriyeti, beklediği desteği yaptığı yardımlar karşılığında görmeye başlamıştır (Eren, 2022, s. 142). Harekâtın olduğu dönemde Türkiye Cumhuriyeti askeri ve ekonomik anlamda oldukça zayıf bir durumda olmasına rağmen bu yardımları yapmış ve Afrika kıtasında imajını yükseltmiştir. Öyle ki bu yardımlar ve geçmişteki bağlar sayesinde Libya, Türkiye Cumhuriyeti'ne silah ve mühimmat desteği sağlamıştır (Anadolu Ajansı, 2024).

Kıbrıs sorunu, Türkiye'nin dış politikasında uzun yıllardır başa çıkması gereken bir sorun olmuştur. Bu bağlamda, Türkiye uluslararası arenada argümanlarını güçlendirmek ve KKTC'nin tanınırlığını artırmak amacıyla aktif bir biçimde kamu diplomasisi araçlarını kullanmaya özen göstermiştir. Bilindiği üzere kamu diplomasisi, devletlerin yabancı kamuoyunu doğrudan etkilemek için uyguladığı iletişim stratejilerini içeren bir dış politika aracıdır. Türkiye, Kıbrıs sorunu ile ilgili olarak da uluslararası algıyı yönetmek, KKTC tanınırlığını artırmak ve sorun çözme süreçlerine katkıda bulunmak amacıyla kamu diplomasisini aktif bir şekilde uygulamaya çalışmaktadır (Özgöker, 2020, s. 91).

Türkiye'nin Kıbrıs konusundaki kamu diplomasisi politikaları üç ana eksen altında analiz edilebilir:

1. Akademik ve Kültürel Diplomasi: KKTC ile kültürel ve tarihi bağları olan Türkiye, akademik işbirlikleri, kültürel etkinlikler ve öğrenci değişim programlarını içeren etkinlikler düzenlemektedir. KKTC'deki üniversiteler uluslararası öğrencileri çekerken, Türkiye'nin tezleri akademik yayınlar ve konferanslar aracılığıyla dünyaya duyurulmaktadır. Örneğin Temmuz 2024'te Girne'de Türk Tarih Kurumu tarafından “Kıbrıs Barış Harekâtının 50. Yılı ve Kıbrıs Tarihi” konulu bir uluslararası sempozyum düzenlenmiş ve burada

- Türkiye'nin haklı tezlerini uluslararası hukuk kapsamında ortaya koyacak çalışmalara yer verilmiştir (Türk Tarih Kurumu, 2025).
2. Medya ve Dijital Diplomasi: Türkiye, uluslararası medya kapsamına aktif bir şekilde katılmaya özen göstermekte ve Kıbrıs uyuşmazlığı için kamu diplomasisini güçlendirmek amacıyla dijital platformları etkin bir şekilde kullanmaktadır. TRT World ve Anadolu Ajansı gibi kuruluşlar, Türkiye'nin Kıbrıs meselesine dair görüşlerini uluslararası izleyiciye ulaştıran yayınlar yapmaktadır. Ayrıca, Türkiye'nin Kıbrıs konusundaki tezlerini savunan içerikler oluşturulmakta ve sosyal medya platformlar da bu doğrultuda kullanılmaktadır. Örneğin TRT World, KKTC'nin kuruluşunun 40. yıl dönümüne özel hazırlanan "The Forefront Cyprus" (Bağımsızlık Yolu Kıbrıs) isimli belgesel serisini 2023 yılında izleyicilerle buluşturmuştur (Uştuk, 2023).
 3. Sivil Toplum Kuruluşları- Resmi Kurumlar ve Kamu Diplomasisi: Türkiye, sivil toplum kuruluşları (STK'lar) ve resmi kurumları aracılığıyla insani yardım ve kalkınma projeleri düzenleyerek KKTC'nin küresel arenadaki görünürliğini artırmaktadır. Türk iş dünyası da Kuzey Kıbrıs'ta yatırımlar yaparak ve KKTC'nin dış dünyayla bütünleşmesini destekleyerek bölgenin ekonomik gelişimine katkıda bulunmaktadır. Örneğin Türkiye'nin önemli kalkınma yardımları yapan kurumu olan TİKA, KKTC'de pek çok alanda (tarım, hayvancılık, gıda, insani yardım, istihdam, sağlık vb.) kalkınma yardımları gerçekleştirmeye ve böylelikle KKTC'nin uluslararası alanda görünürliğini artırmaya çalışmaktadır (TİKA, 2023).

Türkiye, aynı zamanda Kıbrıs'ta yaşanan katliamlar sonrasında tüm dünyaya bu olayları aktarmanın bir yolu olarak adada çeşitli müze ve sergiler açmıştır. Bu çerçevede, saldırılarda hayatını kaybeden Kıbrıslı Türk sivillerin geride bıraktıkları eşyalar, dönemin acılarını ifade edecek şekilde adeta anıt olarak sergilenmiştir. 1963 yılında Kanlı Noel saldırılarında hayatını kaybeden Kıbrıslı Türk sivillerin evleri müze haline dönüştürülmüş ve saldırı anındaki ortam korunarak olayın ciddiyeti, müzeyi ziyaret eden turistlere ve dolaylı olarak dünyaya duyurulmaya çalışılmıştır. Müzelerden en önemlisi 1 Ocak 1966 tarihinde açılan "Barbarlık Müzesi" geçmişte olduğu gibi günümüzde de Adada yaşanan katliamların gerçek yüzünü göstermektedir (Firik, 2024).

8. Kıbrıs Sorunu Özelinde Medya Kullanımı

Türkiye, Kıbrıs sorununa ilişkin olarak uluslararası kamuoyunu ikna etmek amacıyla Batı medyasına yönelik stratejiler geliştirmiştir. 1974'teki Barış Harekâtı sırasında Türkiye, kendi tezlerini uluslararası kamuoyuna anlatabilmek amacıyla BBC, The New York Times ve Le Monde gibi yayın organlarıyla ilişkiler kurma çabasına girmiştir. Ancak, Yunanistan ve Rum tarafının Batı'daki güçlü lobi faaliyetleri dolayısıyla Türkiye'nin sesini duyurmakta zorlandığı görülmüştür. 2000'li yıllarla birlikte Türkiye, uluslararası kamu diplomasisini güçlendirme amacına yönelik olarak TRT World gibi İngilizce yayın yapan medya araçlarını devreye sokmuştur. Aynı zamanda dijital medya araçlarının (X, YouTube, Instagram ve bloglar) kullanımıyla Kıbrıs meselesine dair anlatılar ve gerçekler küresel kamuoyuna ulaştırılmaya çalışılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin Kıbrıs sorununu çözmede medyanın gücünden yararlanması, karar vericilerin sorun çözmede yenilikçi davrandığının bir göstergesidir. Yaşadığı sorunlarda kendini açıklamak, kaybettiği itibarı geri kazanmak, propaganda yapmak, prestijini geliştirmek için medyanın sunduğu bütün nimetlerden yararlanmaya özen gösteren Türkiye, sadece bugün değil Kıbrıs sorununun başladığı günden itibaren Türk medyasında Kıbrıs'ı odağında tutmuş ve Kıbrıs'ta yaşanan olayları detaylarıyla işlemiştir.

Kıbrıs adasında yaşanan vahşetler ve zulme uğrayan Türk halkıyla ilgili veriler, bilgiler, fotoğraflar Kıbrıs Barış Harekâtının her yıldönümünde Anadolu Ajansı ve TRT gibi Türk medya kanalları tarafından paylaşılmaktadır. Bu medya kanalları Türkçe dışında birçok yabancı dilde de yayın yaptığı için Kıbrıs adasında yaşanan olaylar sadece Türk halkı değil aynı zamanda yabancı kamularla da paylaşılmaktadır. Türkiye’yi işgalci ve sivil katili olarak nitelendiren Batı ülkelerine karşı Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü (BYEGM), Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluğu Başkanlığı (YTB), Anadolu Ajansı ve TRT harekât sırasında askerler tarafından çekilen ve operasyonun detaylarını içeren videolar ve belgeseller yayınlamakta ve bu sayede Türkiye Cumhuriyeti’ne yapılan karşılıksız isnatların önüne geçmeye çalışmaktadır (YTB, 2023; Anadolu Ajansı, 2024).

TRT tarafından Kıbrıs Sorunu’na ilişkin çeşitli televizyon dizileri üretilmiş olup, bu yapımlar aracılığıyla kamuoyunun Kıbrıs meselesi konusunda bilinçlendirilmesi amaçlanmıştır. Örneğin “Bir Zamanlar Kıbrıs (Kıbrıs: Zafere Doğru)” dizisi Kıbrıs Türk halkının yaşadığı tarihi süreçleri dramatik bir anlatımla izleyiciye aktarmaktadır. Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin yanı sıra dizi Ortadoğu ülkelerinde de İngilizce altyazılı olarak yayınlanmıştır. Özellikle, Kıbrıs konusuna odaklanan yabancı dillerde hazırlanan belgeseller, video içerikleri, Adada yaşanan olayları tüm gerçekliğiyle uluslararası kamuoyuna sunarak farkındalık yaratmayı hedeflemektedir (Okumuş, 2023, s. 421). Belgeseller gerçeklerin kamulara sunulmasında önemli bir rol oynar. Arşiv taramaları ve video kayıtları sayesinde belgeseller doğruluk oranı yüksek olan Medya içerikleridir. Kıbrıs ile ilgili birçok belgesel hazırlanarak kamuya sunulmuştur. 2000 yılında Genelkurmay Başkanlığı tarafından hazırlanan “Kıbrıs: Vatan Toprağı” isimli belgesel, 2014 yılında TRT Belgesel tarafından hazırlanan ve yayınlanan “Zoraki Kahramanlar” isimli belgesel yine TRT Belgesel tarafından 2024 yılında hazırlanan ve TRT Belgesel resmi Youtube kanalında paylaşılan “Yaşamın Kıyısında Barış” isimli belgesel, 2024 yılında Kıbrıs Barış Harekâtı’nın yıl dönümü olan 20 Temmuz’da Millî Savunma Bakanlığı tarafından hazırlanan ve yayınlanan “Kıbrıs Barış Harekâtı” isimli belgesel, 2024 yılında TRT World tarafından hazırlanan ve İngilizce olarak yayınlanan “Landing for Peace” isimli belgesel, 1989 yılında ünlü gazeteci Mehmet Ali Birand’ın sunduğu 32. Gün isimli haber programında Kıbrıs’ta yaşanan dramları, Kıbrıs Türklerinin maruz kaldığı baskı ve şiddeti işleyen “Yeşil Ada Kıbrıs” isimli 2 bölümlük belgesel serisi çekilmiş ve yayınlanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti gerek resmi makamlar gerekse gazeteci ve alanında uzman kişilerce hazırlanmış ve yayınlanmış olan belgeseller sayesinde Kıbrıs konusunda geçmişini ve gerçekleri günyüzüne çıkarabilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti geleneksel medya araçlarının yanında dijital medyada da Kıbrıs konusunda girişimlerde bulunmaktadır. Seminerler, konferanslar düzenleyip Kıbrıs sorununu anlatmayı hedeflemektedir. T.C. İletişim Başkanlığı, T.C. Dışişleri Bakanlığı, T.C. Kültür ve Turizm bakanlığı, T.C. Millî Savunma Bakanlığı Kıbrıs Barış Harekâtı’nın her yıl dönümünde sosyal medya hesaplarından paylaşımlar yapıp Kıbrıs’ta hayatını kaybeden sivilleri anmaktadır. Bu etkinlikler sadece paylaşımlarla kalmayıp Kıbrıs adasında düzenlenen etkinliklerle de desteklenmektedir. Türk Silahlı Kuvvetleri her yıl harekâtın yıl dönümünde adada resmigeçit düzenleyip, adada hava gösterileri icra etmektedir. Youtube kanallarında da paylaşılan ve binlerce etkileşim alan bu etkinlikler yabancılar tarafından da yakinen takip edilmektedir (Baykar, 2024). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin kuruluşunun 30. yılında Adada gösteri yapan SoloTürk’ün pilotu Sedat Yalın Ahbab’ın Youtube sayfasında paylaştığı video 1 milyonun üzerinde görüntülenme almıştır. Sadece resmi paylaşımlar değil aynı zamanda siviller tarafından paylaşılan tören/resmigeçit, hava gösterisi içerikli videolar Youtube gibi platformlarda milyonlarca görüntülenmeye sahiptir. Sivil paylaşımlar Kamu Diplomasisinin en temel özelliği olan Kamudan-Kamuya diplomasisinin en net örneği olmuştur. Anadolu Ajansı’nın resmi Youtube kanalında paylaşmış olduğu “Kıbrıs’ta yaşananları çarpıtan ‘Famagusta’ dizisi neyi amaçlıyor?” başlıklı podcastte Türkiye Cumhuriyeti’nin

Kıbrıs Adasındaki faaliyetlerini ve Barış Harekâtını çarpıtıp yanlış bilgiler veren “Famagusta” isimli diziyi KKTC Cumhurbaşkanı Uluslararası İlişkiler ve Diplomasi Özel Danışmanı Prof. Dr. Hüseyin Işıksal tüm gerçekleriyle tartışarak, Rum tarafının yanlış tezlerini çürütmüştür (Anadolu Ajansı, 2024). Bu tip podcastler sayesinde hem Türk halkı hem de yabancı halklar üzerinde bilinçlenme amaçlanmış ve doğru bilinen yanlışların düzeltilmesi hedeflenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti sadece sahip olduğu kaynaklar ile değil aynı zamanda sahip olduğu insani değerler ile de Kıbrıs için mücadele etmektedir. Topluma mal olmuş, ünlü, önemli kişiler Kıbrıs adasına ziyarette bulunup oranın halkına moral çalışmalarına katılmışlar, Türkiye Cumhuriyeti’nin haklı mücadelesini dünyaya duyurmuşlardır. Her ne kadar Türkiye’nin meselesi olsa da Türkiye dışında Türkiye’nin müdahil olduğu olayları anlatan yabancı kaynaklı filmler sayesinde de Türkiye’nin imajı güç kazanmış ve Türkiye hakkında bilinen yanlışlar düzeltilmeye çalışılmıştır. Bunun en net örneği 2004 yılında ilk gösterimi yapılan, Yunan yönetmen Tony Angastiniotis’in yönetmenliğini yaptığı “Kan Sesi” isimli belgesel filmidir. Yönetmen Yunan olmasına rağmen filmde gerçeklerden bahsedip, zulme uğrayan Türk ailelerini işlemiştir. Türkiye tarafından çekilmiş bir belgesel olmamasına karşın belgeselin içeriği Türkiye’ye karşı yapılan suçlamalara bir cevap niteliğindedir.

Sonuç olarak, Türkiye’nin Kıbrıs meselesine ilişkin medya stratejileri, ulusal çıkarlarla da uyumlu şekilde Kıbrıs sorunundaki haklılığını ortaya koymayı amaçlayan belirli anlatıları teşvik etmek için belgeseller, filmler ve resmi açıklamalar kullanmaktadır. Bu medya biçimleri, yalnızca kamuoyunun algısını etkilemekle kalmayıp, aynı zamanda Kıbrıs meselesinin karmaşıklığını ve tartışmalı doğasını yansıtan, çatışmayı çevreleyen uluslararası söylemi de şekillendirmektedir.

Sonuç

Türkiye Cumhuriyeti, sınırlı kaynaklarına rağmen Kıbrıs meselesi başta olmak üzere ulusal ve uluslararası birçok sorunda aktif bir rol üstlenmiş ve bu sorunların uzamasındansa çözüm odaklı politikalar geliştirmeye öncelik vermiştir. Kıbrıs sorunu, Türkiye’nin dış politikasında uzun yıllardır merkezi bir konumda yer almakta olup, ülke bu meselede hem diplomasi hem de askeri yöntemleri kullanarak çeşitli girişimlerde bulunmuştur. Türkiye, Kıbrıs Türklerinin güvenliğini sağlamak ve adadaki haklarını korumak adına zaman zaman askeri müdahalede bulunmuş, ancak genel olarak diplomasi ve müzakere yoluyla çözüme ulaşmayı hedeflemiştir. Bununla birlikte, özellikle uluslararası kamuoyunda Türkiye’nin bu meseledeki tutumu zaman zaman eleştirilmiş ve ülkenin prestij kaybına uğramasına yol açmıştır.

Bu bağlamda, Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs meselesindeki pozisyonunu ve politikalarını daha iyi anlatabilmek, uluslararası alanda kendisine yönelik olumsuz algıyı kırmak ve kaybettiği itibarı yeniden kazanmak amacıyla kamu diplomasisini önemli bir araç olarak benimsemiştir. İlk aşamalarda, tecrübe eksikliği ve kaynak yetersizliği gibi nedenlerle bu alanda çeşitli zorluklar yaşansa da zamanla elde edilen deneyim ve artırılan kaynaklarla Türkiye, kamu diplomasisi konusunda daha etkili ve başarılı faaliyetler yürütmeye başlamıştır. Özellikle Kıbrıs konusunda uluslararası farkındalığı artırmak, Türkiye’nin haklı gerekçelerini dünya kamuoyuna anlatmak ve bu alandaki ön yargıları kırmak için daha geniş kapsamlı stratejiler geliştirilmesi gerekmektedir.

Türkiye’nin, Kıbrıs meselesindeki kamu diplomasisi faaliyetlerini yürütürken geleneksel etki alanlarının ötesine geçerek farklı coğrafyalarda da çalışmalar yapması, bu faaliyetlerden geri bildirim alarak etkisini değerlendirmesi ve kamu diplomasisinin tüm araçlarını en verimli şekilde kullanması büyük önem taşımaktadır. Aksi takdirde, uluslararası kamuoyunda Türkiye’nin tezlerini desteklemeyen bir algı oluşmaya devam edecek ve kaynakların etkin kullanımı sağlanamayacaktır. Dolayısıyla, Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs meselesinde uzun yıllardır süregelen algıyı değiştirmek ve uluslararası arenada daha güçlü bir

konum elde etmek için kamu diplomasisini stratejik bir araç olarak etkin şekilde kullanmalıdır.

Kaynakça

- Akgül, M. U. (2016). *Türk mukavemet teşkilatı*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Balıkesir Üniversitesi.
- Altınar, S. (2009). *Uluslararası hukukta kuvvet kullanma yasağı*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Çankaya Üniversitesi.
- Anadolu Ajansı. (2024). AA arşivinden özel Kıbrıs fotoğrafları. <https://www.aa.com.tr/tr/pg/foto-galeri/aa-arsivinden-ozel-kibris-fotograflari> (Erişim Tarihi: 30.12.2024).
- Anadolu Ajansı. (2024). Kıbrıs'ta yaşananları çarpıtan "Famagusta" dizisi neyi amaçlıyor? <https://www.youtube.com/watch?v=XYIpnkiF-V4> (Erişim Tarihi: 12.07.2025).
- Atatürk Ansiklopedisi (2025). Basın Yayın Genel Müdürlüğü (Matbuat ve İstihbarat Müdüriyet-i Umumiyesi), <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/basin-yayin-genel-mudurlugu-matbuat-ve-istihbarat-muduriyet-i-umumiyesi-2/> (Erişim Tarihi: 02.01.2025)
- Balyemez, M. (2021). Kıbrıs sorununda dönüm noktası; EOKA saldırıları (1 Nisan 1955) (İngiliz Arşiv Belgeleri Işığında). *Uluslararası Tarih ve Sosyal Araştırmalar Dergisi Tarih Peşinde*, (25), 249-269.
- Baritci, F. ve Aydeniz, H. (2019). Kamu diplomasisi aracı olarak medya: TRT World örneği. *Erciyes İletişim Dergisi*, 6(2), 1551-76
- Baykar (2024). TSK'dan Kıbrıs Barış Harekatı'nın 50. yılına özel geçit töreni. <https://baykartech.com/tr/press/tskdan-kibris-baris-harekatinin-50-yilina-ozel-gecit-toreni/> (Erişim Tarihi: 06.01.2025).
- Bengi, H. (2012). Tarihsel süreç içinde Anadolu Ajansı'nın özgün kurumsal yapısı (1920-2011). *Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, (50), 299-341.
- Doğan, E. (2012). *Kamu diplomasisinin sunduğu fırsatlar ve kısıtlar üzerine. İçinde kamu diplomasisi (13-34)*. (Ed. Abdullah Özkan-Tuğçe Ersoy Öztürk). Tasam Yayınları.
- Doğan, H. (2014). Türk Silahlı Kuvvetlerinin kamu diplomasisi faaliyetleri. *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 3(2), 67-90.
- Dolanbay, H. (2019). 1975-1984 arası gündem: Kıbrıs Barış Harekatı ve Türkiye'nin dış politikası. *Tarih ve Gelecek Dergisi*, 5(3), 851-862.
- Eren, S. (2022). Kamu diplomasisi bağlamında Türkiye'nin Afrika açılım politikası. *Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi*, 10(1), 128-152.
- Firik, M. K. (2024). Kıbrıs Türk halkına yönelik zulmün simgesi barbarlık müzesi tarihe ışık tutuyor. <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/kibris-turk-halkina-yonelik-zulmun-simgesi-barbarlik-muzesi-tarihe-isik-tutuyor/3278365> (Erişim Tarihi: 05.02.2025).
- Göktepe, C. (2015). Kıbrıs meselesi'nde kriz süreci ve Türkiye (1964-1974). *T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu*, 1397-1427.
- Gülmez, S. B. (2020). From indifference to independence: Turkey's shifting Cyprus policy in the 1950s. *Middle Eastern Studies*, 56(5), 744-758.
- Güner, S. (2021). Türkiye'nin kamu diplomasisi ve yumuşak güç uygulamalarında medya'nın rolü: TRT'nin uluslararası kanalları üzerine bir değerlendirme. *Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 5(2), 145-168.
- Güner, Z. (1998). Millî Mücadelede Türk kamuoyunu oluşturan basın. *Erdem*, 11(31), 89-104.
- Gürpınar, B. (2021). Kamu diplomasisi (public diplomacy). *Kamu Yönetimi Ansiklopedisi*. Astana Yayınlar.
- Keser, U. (2011). 21 Aralık 1963 kanlı Noel, kumsal faciası ve bugüne yansımaları. *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 11(23), 93-121.

- Keskin, S. ve Sönmez, M. (2015). Liderler ve takipçileri: siyasi parti liderlerinin twitter performansları ve takip ilişkisi. *Selçuk İletişim*, 9(1), 339-362.
- Kıbrıs Türk Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma, “Tarihin Tozlu Sayfalarından; Karadeniz Vapuru”, <https://www.ktgemikurtarma.org/tarihin-tozlu-sayfalarindan-karadeniz-vapuru/> (Erişim Tarihi: 15.03.2025).
- Kocabıyık, H. (2019). Değişen diplomasi anlayışı, kamu diplomasisi ve Türkiye. *Avrasya Etütleri*, 55(1), 163-196.
- Koday, Z. (1998). Kıbrıs’ın jeopolitik önemi. *Türk Coğrafya Dergisi* (33), 419-428.
- Köksoy, E. (2015). Kamu diplomasisi perspektifinden ulus markalaması. *Akdeniz İletişim Dergisi*, 23(42), 42-61.
- Kültür Envanteri (2023). Altın Türk heykeli. <https://kulturenvanteri.com/yer/altin-turk-heykeli/#19.35/52.1586051/4.4898693>, (Erişim Tarihi: 09.07.2025)
- Nye, Joseph S. (2004). *Yumuşak güç: dünya siyasetinde başarının araçları*. Serbest Akademi.
- Okumuş, M. S. (2023). Geçmişten günümüze TRT dizi filmlerinin yayın hayatına yansımaları ve 2020-2022 arası örnekler. *Erciyes İletişim Dergisi*, 10(1), 417-432.
- Öksüz, O. ve Budak, E. (2022). Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne üyelik sürecinde bir kamu diplomasisi enstrümanı olarak medyanın rolü: TRT World örneği. *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, 21(2), 429-465.
- Önder, B. A. (2024). Türkiye’nin ortak medya hafızası Anadolu Ajansı. İçinde *1923’ten 2023’e Türkiye’de iletişim*. 11-19
- Özgöker, U. (2020). Türkiye’nin mevcut uluslararası sorunları karşısında uyguladığı “kamu diplomasisi” faaliyetleri. *İstanbul Arel Üniversitesi İletişim Çalışmaları Dergisi*, 8(18), 82-96.
- Şahin, M. ve Çevik, Senem B. (2015). *Türk dış politikası ve kamu diplomasisi*. Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık.
- Tarakçı, M. (2010). Kıbrıs Barış Harekâtı. *Hiperlink Yayınları*, 13, 131
- TİKA (2023). TİKA, KKTC’de küçükbaş hayvancılığı destekliyor. https://tika.gov.tr/detail-tika_kktc_de_kucukbas_hayvanciligi_destekliyor/ (Erişim Tarihi: 10.03.2025).
- Türk Dil Kurumu Sözlükleri (2025). Medya. <https://sozluk.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 09.02.2025).
- Türk Tarih Kurumu (2025). <https://ttk.gov.tr/en/50th-anniversary-of-the-cyprus-peace-operation-and-cyprus-history-symposium/> (Erişim Tarihi: 08.03.2025).
- Uştuk, H. (2023). TRT World, KKTC’nin kuruluş yıl dönümüne özel “The Forefront Cyprus” belgeseline imza attı. <https://www.aa.com.tr/tr/kultur/trt-world-kktc-nin-kurulus-yil-donumune-ozel-the-forefront-cyprus-belgeseline-imza-atti/3053373> (Erişim Tarihi: 10.03.2025).
- Yılmaz, A. N. ve Kılıçoğlu, G. (2017). Balkanlar’da YTB ve TİKA’nın Türk kamu diplomasisi kurumları olarak faaliyetleri ve Türkiye’nin bölgedeki yumuşak gücüne etkileri. *Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(2), 115-131.
- Yiğit, Ali A. (2023). Orta Doğu’da konjonktürün değişmesi ve Türkiye’nin taksim tezine karşı Kıbrıs Cumhuriyeti’nin kurulması (1954-1960). *Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 19 (38), 989-1019.
- YTB (2023). Barışın teminatı: Kıbrıs Barış Harekâtı, <https://ytb.gov.tr/haberler/barisin-teminati-kibris-baris-harekati> (Erişim Tarihi: 25.02.2025).
- Yücel, O. (2021). EOKA Terör Örgütü’nün Saldırılarının Kuzey İrlanda gazetelerine Yansımaları 1955-1960. *Dumlupınar Üniversitesi İİBF Dergisi* (8), 48-58.

Extended Summary

In the study titled “Media Use in Turkish Public Diplomacy with Respect to The Cyprus Issue”, we see the extent to which the Republic of Türkiye was subjected to sanctions, criticisms and image-damaging actions from countries it considered allies after this necessary peace operation that it had to carry out on the island of Cyprus. The Republic of Türkiye, which did not have a sufficient defense force to ensure its survival and protect

its interests at the time the operation was carried out, successfully concluded this operation, which it carried out under impossible conditions, and this gave Türkiye great self-confidence and provided a great opportunity to develop its future foreign and defense policies. The Republic of Türkiye, which called the operation it carried out in Cyprus a “peace operation” and had no other goal than the safety of the lives of the Turks on the island, felt the need to turn to a more peaceful and image-enhancing diplomacy alternative in its policies after the operation and subsequently chose to resort to Public Diplomacy, the foundations of which were laid by Joseph Nye and which is the most accurate way of implementing soft power. Thanks to Public Diplomacy, which is carried out from public to public and enables countries to improve their image and reputation in the eyes of foreign publics and make themselves more attractive, the Republic of Türkiye has had the opportunity to respond to the criticism and sanctions it has been subjected to, especially by its allies, after the Cyprus Peace Operation. The Republic of Türkiye, which has been isolated in the international arena and suffered a great loss of image, has tried to explain its claims on Cyprus through Public Diplomacy. In doing so, it has benefited from many tools of Public Diplomacy. The institutions that carry out Public Diplomacy have presented the real purpose of the Republic of Türkiye in Cyprus to the eyes of the whole world through the exhibitions, museums and monuments they have opened in different parts of the world, especially on the island of Cyprus. However, the limited resources of the institutions have naturally reduced the impact of these initiatives. The Republic of Türkiye, which can benefit from different Public Diplomacy tools at the same time, has seen that it needs to reach many more people and has turned to the most effective Public Diplomacy tool, the “Media”. With the tools it has, the Media has both reached more people and ensured that real information reaches people much faster than traditional means. Thanks to the films, series, documentaries and social media posts of Turkish Public Diplomacy practitioners, Türkiye legitimate reasons have been explained to many more people. What makes this study unique is that no previous study has been conducted on the extent to which Turkey used the media as a tool of public diplomacy in the peace operation in Cyprus. Therefore, this study attempts to fill a gap in the literature and to determine how effectively Turkey uses the media to explain itself to the world in the context of the Cyprus issue. During the study, state archives were scanned and interpreted. In order for the Republic of Türkiye to win this victory it won on the front lines despite the impossibilities, it is vital that it uses Public Diplomacy in the most correct and powerful way. Because public diplomacy is one of the most important soft power tools in solving the problem of countries' inability to explain themselves. The more public diplomacy tools are used in accordance with their essence, the more states can explain their policies to foreign public opinion in an accurate and effective manner. Therefore, at this point, Turkey is trying to use public diplomacy as an important tool in terms of announcing its righteousness to the world in the Cyprus Peace Operation. The fact that the state offers the documents, archives and images it possesses to the service of the public through the “Media” tool, which is a Public Diplomacy tool, and that it tells the truths about Cyprus on the island of Cyprus and all around the world thanks to the institutions it owns, and that political leaders and official institutions enlighten the public through social media accounts with millions of followers is an indication of how seriously the Republic of Türkiye takes Public Diplomacy and uses it effectively.